4) Pain expeller. Seda rohtu saab ühes pruukimise õpetusega igast aptegist ehk aptegi rohtude kaupluseſt.

5) Üht hamba walu rohi wõib kergeste ka ise walmistada. Wõta kaks peutäit märskeid teelehta (Wegerich), pane nad pudeli sisse, wala sinna kaks weiniklaasi piirituſt peale, pane pudel korgi alla ja päewa kätte ehk sooja ahju peale. Raputa teda aga ka sagedaste ümber. 10 päewa pärast wala see wedelik walgeſt kustutamise paberiſt (Löſchpapier) läbi ja pane hea pudeli sisse kõwaste korgi alla. Seda tinkturi wala piisake puuwilla peale ja pista õõnsa hamba sisse. Ühtlasi wala 4 tilka poole weiniklaasi wee sisse ja wõta selleſt 10—16 minuti järele üks theelusika täis sisse.

Sagedaste aitab hamba walu juures ka sage Baldriani ja kanalille thee (Camillenthee) joomine. Sagedaste tuleb hamba walu määratud aegade ehk tundide järele uuesti. Siis wõta 2—3 tundi enne seda kahe tunni järele itka üks kiniini libluke (Chininpaſtille) sisse. Seda rohtu on igas aptegis saada.

Hamba walu ja õõnsaid hambaid wõib, kui lapseſt saadik peale hakatakse, kergelt eneseſt eemal hoida. Iga päewane suu ja hammaste peſemine ei laſe jõõgirüismeid suus mädanema minna, misläbi hamba rikkujad elukaseid sünniwad. Juba lapsi piab sunnitama, iga jööma aja järele oma hambaid puhastama. Selle jauks wõetakse abtake hari, mida puhta piirituse ehk Kölni weega (Eau de Cologne) niisutatakse. Hamba puhastamise pulbris ei tohi mitte jagusi olla, mis hapud on ehk hapanduſt sünnitada wõiksiwad.

Et halba haisu suust kautada, on tarwis suud ja hambaid hoolega puhastada. Peale selle on weel tarwis järgmist suuwett pruukida:

Wõta 2½ theelusika täit „übermanganſaures Kali" ühe ¼ toobi wee peale ja hoia seda kinniſes pudelis alal. Selleſt wala igakordse pruukimise järele nii palju leige wee sisse, kunni see hele punaseks läheb ning loputa selle weega suud.

Järgmist hamba pulbreid tuleb wee sees niisutatult harjaga pruukida:

1) Terwete, tugewate, kollakas walgete hammaste tarwis kaabitse 6 grammi aptegi seepi (mediciniſche Seife) ja panne sinna 30 grammi kõige paremat pestud kriiti (Schlemmkreide) ja 10 tilka pipermündi õli juure. Aga sinikas walkjate hammaste tarwis wõta: 20 grammi süehaput magneeſiat (kohlenſaure Magneſia), 5 grammi aptegi seebi ja 10 tilga pipermündi õliga (Pfeffermünzöl).

2) Kui juuremat muda ja rämpsu suust ja hammaste küljest ära ajada tahetakse, siis tuleb järgmisel wiisil hamba pulbrit teha. Selle tarwis küsi neid Saksa nimega rohtuſt aptegist ja laſe seal pulber teha:

10 grammi selleks walmistatud austeri koort (Auſterſchale), 2 grammi peeneks tõugatud kannikese juurt (Veilchenwurzel), ½ grammi kiinatoore pulbrit (Chinarindenpulver), 1 gramm koshenilset, 2 tilka pipermündi õli.

Hamba igimete põletiku wastu on hea:

5 grammi mirri tinktuuri (Myrrhen-Tinktur), 5 grammi kateku-tinktuuri (Catechu-Tinktur), 50 grammi mädarõika piirituſt (Löffelkraut-Spiritus), 10 tilka pipermündi õli segatakse ja walatakse selleſt 20 kunni 25 tilka, klaasi wee peale ja wirutatakse sellega iga poole tunni järele suud.

Hamba paised.

Hamba paised tulewad haiwa hammaste juure külge. Kui läbäb, siis laſe niisuguſel korral hammas mäija tõmmata, seda on kõige parem siis teha, kui paise weel alles on. Kui seda aga mitte ei taheta teha, siis pandagu lõhki lõigatud roſinamari ehk pool wiigimarja, mis piima sees keedetud, itka jälle uuesti paise peale, kunni see lahti läheb. Siis suru mäda hästi mäija ja loputa iga weerand tunni järele leige weega suud. Weele tuleb ka natuke puhaſt piirituſt juure tilgutada.

Eesti-rahwa Kasuline Kalender 1887, lk. 28